

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Horyzontalne kryterium obligatoryjne dotyczącego kwalifikowalności wydatków dla działania FENX.01.03

Beata Ruszkowska

12.03.2025 r.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (01)

Definicja kryterium

Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli zgodność z zasadami zawartymi w:

- ❖ Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
  - ❖ Szczegółowym Opisie Priorytetów oraz
  - ❖ Regulaminie wyboru projektów,
- a także
- ❖ poprawność przypisania wskazanych tam wydatków do właściwych kategorii wydatków kwalifikowalnych.

Ponadto weryfikowany jest sposób opisu we wniosku o dofinansowanie wydatków kwalifikowalnych pod kątem uzasadnienia włączenia do wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z ww. Wytycznymi lub SZOP, warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (02)

- 1) Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (zwane dalej: Wytycznymi) <https://www.feniks.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/prawo-i-dokumenty/wytyczne-dotyczace-kwalifikowalnosci-2021-2027/> – ograniczone w stosunku do perspektywy 2014-2020 (niektóre kategorie wydatków zostały pominięte) i obejmują:
  - ❖ ogólne warunki kwalifikowalności, w tym m.in. okres kwalifikowalności, trwałość projektu, zasadę proporcjonalności (polegającą na obniżeniu dofinansowania proporcjonalnie do niezrealizowanych celów/wskaźników projektu),
  - ❖ uszczegółowione warunki kwalifikowalności, w tym m.in. zasadę faktycznego ponoszenia wydatków, uprawnienia podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków oraz opis kategorii (wkład niepieniężny, zakup nieruchomości, podatek od towarów i usług VAT, opłaty finansowe, amortyzacja i leasing środków trwałych, personel projektu, koszty pośrednie).

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (03)

- 2) Szczegółowy Opis Priorytetów (SZOP) – obejmuje m.in.: cel szczegółowy, opis działania, typy projektów, <https://www.feniks.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/prawo-i-dokumenty/szczegolowy-opis-priorytetow-dla-programu-fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-srodowisko-2021-2027/>,
- 3) Załącznik nr 8 do Regulaminu wyboru projektów pn. „Dodatkowe warunki kwalifikowalności” – obejmuje opis pozostałych kategorii wydatków działania FENX.01.03, w szczególności roboty budowlane (w tym zasady odtworzenia nawierzchni, kwalifikacji przyłączy, roboty wykonywane siłami własnymi), środki trwałe/dostawy, usługi zewnętrzne, nadzór/zarządzanie inwestycją, wartości niematerialne i prawne.

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (04)

- 4) Regulamin wyboru projektów – szczegółowy opis ograniczeń w zakresie wsparcia wybranych inwestycji. Nie podlegają dofinansowaniu m.in.:
- ❖ w ramach tzw. inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociągowo-kanalizacyjnymi - systemy informatyczne, oprogramowanie i urządzenia związane z działalnością operacyjną przedsiębiorstw; zarządzanie systemami kanalizacji deszczowej,
  - ❖ zakup ruchomych środków trwałych przeznaczonych do eksploatacji systemów kanalizacyjnych, takich jak pojazdy specjalistyczne przeznaczone do monitorowania i czyszczenia sieci oraz pojazdy przeznaczone do transportu ścieków,
  - ❖ elementy instalacji w zakresie przetwarzania osadów ściekowych, które nie są niezbędne do prawidłowego prowadzenia procesów przetwarzania osadów (np. instalacje do konfekcjonowania osadów),

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (05)

- ❖ instalacje do przetwarzania osadów ściekowych z innych oczyszczalni ścieków komunalnych (nie należących do odbiorcy pomocy finansowej),
  - ❖ mobilne środki trwałe do transportu i zagospodarowania osadów ściekowych poza terenem oczyszczalni,
  - ❖ instalacje dedykowane do odzysku z osadów ściekowych (również ścieków) konkretnych substancji, takich jak związki fosforu i azotu,
  - ❖ instalacje do wytwarzania energii na potrzeby inne niż własne,
  - ❖ nie przewiduje się dofinansowania instalacji OZE wykorzystujących inne źródła energii niż ścieki lub osady ściekowe, np. energię słoneczną, wiatrową, itp.
- 5) SZOP i Regulamin wyboru projektów - Podatek od towarów i usług (VAT) jest wydatkiem niekwalifikowalnym w działaniu FENX.01.03., niezależnie od wartości projektu.

Kryterium nr 18 „Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności” (06)

Znajomość szczegółowych warunków kwalifikowalności jest niezbędna do określenia zakresu rzeczowego projektu, który będzie podlegał współfinansowaniu ze środków UE oraz poprawnego wypełnienia wniosku o dofinansowanie, w szczególności:

- ❖ Sekcja A – Informacje o projekcie (pole: opis projektu),
- ❖ Sekcja D - Zadania (pole: opis i uzasadnienie zadania),
- ❖ Sekcja E - Budżet projektu (pole: kategoria kosztów),
- ❖ sporządzenia Studium Wykonalności.

Koszty bezpośrednie (1)

1) Koszty bezpośrednie

Nowy element w perspektywie 2021-2027 – podział kosztów projektu na bezpośrednie i pośrednie. Koszty bezpośrednie są to koszty, które można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu.

Katalog kosztów bezpośrednich jest katalogiem zamkniętym i stanowi załącznik 11 do Regulaminu wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Załącznik nr 11 do Regulaminu wyboru projektów w ramach programu FEnKS 2021-2027

Koszty pośrednie (1)

2) Koszty pośrednie

Nowy element w perspektywie 2021-2027 - wydzielenie kosztów pośrednich projektu i rozliczanie ich metodą uproszczoną (bez konieczności przedkładania dokumentów potwierdzających dokonanie wydatku).

W FENX.01.03 koszty pośrednie będą rozliczenie ryczałtem w kwocie 4% kosztów bezpośrednich.

Koszty pośrednie to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu.

Katalog kosztów pośrednich jest katalogiem otwartym – stanowi załącznik do wzoru umowy o dofinansowanie.

Załącznik nr 16 do wzoru umowy o dofinansowanie stanowiącej Załącznik nr 6 do Regulaminu

Koszty pośrednie (2)

Kosztami pośrednimi są:

- 1) Koszty poniesione na przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu (opracowanie lub aktualizację dokumentacji aplikacyjnej, w tym: wypełnienie wniosku aplikacyjnego wraz z załącznikami m.in. studium wykonalności wraz z analizą finansową, wydatki poniesione na nadzór nad przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej);

UWAGA: Wydatki poniesione na opracowanie projektu budowlanego, wykonawczego, kosztorysów, dokumentacji ooś, dokumentacji przetargowej oraz zapewnienie odpowiedniego, zgodnego z prawem nadzoru nad prowadzonymi robotami budowlanymi, stanowią koszty bezpośrednie.

Załącznik nr 16 do wzoru umowy o dofinansowanie stanowiącej Załącznik nr 6 do Regulaminu

Koszty pośrednie (3)

- 2) Koszty osobowe (osób zaangażowanych w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie lub prowadzenie innych działań księgowo-administracyjnych związanych z projektem);
- 3) Koszty ogólne (koszty utrzymania powierzchni biurowych – czynsz, najem, opłaty administracyjne, opłaty za energię, gaz, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków, usługi pocztowe, powielanie dokumentów, zakup materiałów biurowych, koszty ochrony i sprzątania, itp.);
- 4) Inne koszty pośrednie, m.in. szkoleń pracowników, wykorzystanie systemów informatycznych wspomagających zarządzanie, koszty ekspertyz, porad prawnych, usług obcych, remontu lub adaptacji i wyposażenia pomieszczeń biurowych, opłat od dokonywanych transakcji finansowych, koszty archiwizacji, eksploatacji samochodów itp.

Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną rozliczone w ramach kosztów bezpośrednich.

Załącznik nr 16 do wzoru umowy o dofinansowanie stanowiącej Załącznik nr 6 do Regulaminu

Koszty bezpośrednie – kategorie wydatków (1)

Kategorie wydatków dla działania FENX.01.03:

1) Koszty bezpośrednie:

- A. Roboty budowlane
- B. Środki trwałe/Dostawy
- C. Usługi zewnętrzne
- D. Nadzór/zarządzanie inwestycją
- E. Nieruchomości
- F. Personel projektu
- G. Wartości niematerialne i prawne
- H. Podatek od towarów i usług (VAT)

Koszty bezpośrednie – kategorie wydatków (2)

Kategorie wydatków dla działania FENX.01.03 cd

- I. Amortyzacja
- J. Podatki i opłaty
- K. Opłaty finansowe
- L. Wkład niepieniężny

Kategorie wydatków – roboty budowlane (1)

Roboty budowlane – wybrane zasady:

1) Zakres kwalifikowalności robót wodociągowych i kanalizacyjnych.

Za kwalifikowane uznaje się koszty budowy sieci, natomiast przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne uznaje się za niekwalifikowane – pojęcia w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2001 nr 72, poz. 747).

W obecnej perspektywie nie obowiązują schematy dotyczące kwalifikowalności sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (2)

Zgodnie z art. 2 pkt 5) i 6) ustawy:

przyłącze kanalizacyjne – odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;

przyłącze wodociągowe – odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Jednocześnie, zgodnie z zapisami tej ustawy realizację budowy przyłączy zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci (Art. 15 ust. 2 ustawy).

Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 7) ustawy:

sieć - przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (3)

2) Roboty wykonywane siłami własnymi beneficjenta.

- ❖ Pod pojęciem realizacji przedsięwzięcia „siłami własnymi” należy rozumieć samodzielną realizację przedsięwzięcia stanowiącego przedmiot projektu:
  - w całości, tj. zaangażowanie tzw. robocizny własnej i własnego sprzętu (odpisy amortyzacyjne za okres, w którym był wykorzystywany do realizacji projektu) oraz zakupy materiałów/urządzeń;
  - w części, tj. tzw. realizacja mieszana, polegająca na możliwości zaangażowania, obok robocizny własnej lub własnego sprzętu (odpisy amortyzacyjne) oraz zakupów materiałów/urządzeń, także robocizny zewnętrznej lub usług zamawianych na zewnątrz (np. najem sprzętu);
- ❖ W przypadku, gdy beneficjent samodzielnie wykonuje całość lub część prac związanych z przygotowaniem placu budowy lub robotami budowlanymi, związane z tymi pracami wydatki muszą być przypisane poprzez przejrzysty i oddzielny system rozliczania projektu oparty na dokumentach księgowych lub dokumentach o równoważnej wartości dowodowej;

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (4)

❖ W przypadku powyższych działań należy stosować zapisy rozdz. 3.8 Wytycznych.

Dodatkowo, obowiązują następujące zasady:

- ❖ Jedynym dopuszczalnym sposobem rozliczania kosztów pracy własnych pracowników beneficjenta przy realizacji wymienionych wyżej elementów przedsięwzięcia „siłami własnymi” jest rozliczanie za pomocą kart czasu pracy;
- ❖ W powyższym przypadku w opisie stanowiska lub w zakresie obowiązków powinien zostać wskazany zakres zadań pracownika związany z projektem (bez konieczności wskazywania informacji na temat proporcji, w jakiej pracownik poświęca swój czas na działania związane z realizacją przedsięwzięcia w odniesieniu do pozostałych zadań);
- ❖ Wydatki poniesione na dodatkowe wynagrodzenie roczne (np. na tzw. trzynastą pensję), wydatki poniesione na nagrody, dodatki do wynagrodzenia i premie, a także koszty związane z urlopem pracowników, nie mogą być uznane za kwalifikowalne.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (5)

3) Odtworzenie nawierzchni drogi

- ❖ Kwalifikowane będą koszty związane z odtworzeniem drogi w pasie prowadzonych robót do stanu pierwotnego, tj. sprzed rozpoczęcia robót w ramach projektu, niezależnie od warunków zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.
- ❖ Pas robót należy rozumieć jako tę część pasa drogowego, w której są bezpośrednio prowadzone roboty. Oznacza to, że kwalifikowany będzie zakres rozbiórki i odtworzenia drogi na szerokości wykopu wraz z jego umocnieniem i ewentualnym technologicznym zakładem podbudowy i nawierzchni asfaltowej łączącym odtwarzaną konstrukcję drogi z istniejącą.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące
kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (6)

❖ Koszty robót związanych z odtworzeniem dróg poza pasem robót wyjątkowo mogą być kwalifikowane, jeżeli wynikają z warunków zezwolenia zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego w przypadkach:

- dróg gruntowych. Przez drogi gruntowe należy rozumieć drogi z nawierzchnią z gruntu rodzimego oraz utrwalone kruszywem, np. żwirem, tłuczniem itp.;

- dróg utwardzonych (asfaltowych, kostka brukowa itp.) wyłącznie odtworzenie wierzchniej warstwy, bez warstw pozostałych związanych z podbudową.

Pozostały zakres robót drogowych poza wymienionym powyżej może stanowić jedynie koszty niekwalifikowane projektu (dopuszcza się ich uwzględnienie jedynie w kosztach całkowitych projektu).

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – roboty budowlane (7)

4) Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków – zasady wynikające z Regulaminu wyboru projektów

- ❖ W oczyszczalni ścieków możliwe będzie dofinansowanie zakupu ruchomych środków trwałych niezbędnych do ich prawidłowej eksploatacji, w tym w szczególności do obsługi obiektów gospodarki osadowej, do gromadzenia, załadunku i transportu wewnętrznego osadów oraz innych odpadów wytwarzanych w trakcie oczyszczania ścieków.

UWAGA: Warunkiem kwalifikacji jest obowiązkowe wskazane we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem dla konieczności ich zakupu (z uwzględnieniem aktualnego stanu posiadania podobnego sprzętu).

Regulamin wyboru projektów

Kategorie wydatków – roboty budowlane (8)

- ❖ Za kwalifikowalne uznaje się instalacje do produkcji biogazu, energii elektrycznej lub energii cieplnej, które wnioskodawca lub operator wykorzystuje na potrzeby własne, na działalność wodno-ściekową.

Koszty infrastruktury do wytwarzania nośników energii lub do produkcji energii wytworzonej przy wykorzystaniu potencjału ścieków lub osadów ściekowych na potrzeby inne niż własne wnioskodawcy lub operatora (bez względu na to, jaka część wyprodukowanego biogazu lub energii nie będzie wykorzystywana na pokrycie potrzeb własnych wnioskodawcy), nie będą kwalifikowalne.

Regulamin wyboru projektów

Kategorie wydatków – roboty budowlane (9)

Za związane z produkcją energii uznaje się urządzenia/infrastrukturę służące do: uzdatniania, sprężania, tankowania lub wprowadzania biogazu do sieci dystrybucyjnej; spalania biogazu lub wysuszonych osadów ściekowych; generacji energii cieplnej lub elektrycznej; wyprowadzenia energii do sieci zewnętrznych.

Mogą natomiast być kwalifikowane urządzenia i infrastruktura, której podstawowym przeznaczeniem jest przetwarzanie osadów ściekowych (w tym instalacje do: fermentacji metanowej osadów, suszenia osadów).

Regulamin wyboru projektów

Kategorie wydatków – roboty budowlane (10)

- 5) W zakresie przetwarzania osadów ściekowych możliwe będzie dofinansowanie obiektów i instalacji (niezbędnych do prowadzenia prawidłowej i zgodnej z prawem gospodarki osadami ściekowymi w ramach gospodarki wodno-ściekowej objętej monopolem naturalnym) służących do:
- ❖ redukcji objętości wytwarzanych osadów (zagęszczacze grawitacyjne i mechaniczne, prasy, wirówki. itp.);
  - ❖ biologicznej stabilizacji osadów (wydzielone komory fermentacyjne, wydzielone komory stabilizacji tlenowej, itp.);
  - ❖ higienizacji osadów (instalacje do głębokiej tlenowej stabilizacji, instalacje do wapnowania, instalacje do kompostowania, instalacje do termicznego suszenia, itp.);
  - ❖ termicznego przetwarzania osadów (monospalarnie) (nie dotyczy przypadków, w których produkowana jest energia na potrzeby inne niż własne).

Regulamin wyboru projektów

Kategorie wydatków – środki trwałe/dostawy (1)

Środki trwałe / Dostawy – wybrane zasady:

- 1) Środki trwałe, ze względu na sposób ich wykorzystania w ramach i na rzecz projektu dzielą się na:
  - ❖ środki trwałe bezpośrednio powiązane z przedmiotem projektu (np. zakup urządzeń na oczyszczalni ścieków, zakup aparatury pomiarowej i sprzętu do monitoringu sieci w ramach budowania systemów zarządzania sieciami wodociągowo-kanalizacyjnymi),
  - ❖ środki trwałe wykorzystywane w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (np. wyposażenie biura beneficjenta).

Pierwszy rodzaj środków dotyczy kosztów bezpośrednich projektu – zasady kwalifikowania zostały opisane poniżej. Drugi rodzaj środków należy do kosztów pośrednich i będzie rozliczany w ramach ryczału przewidzianego na koszty pośrednie.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – środki trwałe/dostawy (2)

- 2) W tej kategorii uwzględniamy koszty dostawy urządzeń, maszyn, sprzętu zrealizowane w ramach odrębnego zamówienia oraz odrębnej umowy z wykonawcą/dostawcą. Zakup urządzeń objęty kontraktem na roboty należy ujmować w kategorii „roboty budowlane”. Wyjątkiem w tym przypadku są ruchome środki trwałe, np. zakup wózka widłowego, ciągnika, które należy wykazywać w kategorii „środki trwałe”.
- 3) Wydatki poniesione na zakup środków trwałych, a także koszty ich dostawy, montażu i uruchomienia, mogą być kwalifikowalne w całości lub części swojej wartości - zgodnie ze wskazaniem beneficjenta opartym o faktyczne wykorzystanie środka trwałego na potrzeby projektu.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – środki trwałe/dostawy (3)

- 4) Środki trwałe mogą być zainstalowane na stałe lub ruchome, z tym, że ruchome środki trwałe mogą być kwalifikowane w ograniczonym zakresie opisanym w Regulaminie wyboru projektów.
- 5) Warunkiem kwalifikowalności pozyskania środków trwałych w formie amortyzacji, leasingu lub w inny sposób niż zakup, jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – usługi zewnętrzne (1)

Usługi zewnętrzne – wybrane zasady:

Inaczej niż w perspektywie 2014-2020 - nie ma osobnej kategorii np. dla przygotowania projektu (opracowanie dokumentacji technicznej i przetargowej), czy działań info-promo. Usługi zlecane podmiotom zewnętrznym mieszczą się w kategorii „usługi zewnętrzne”.

1) Przygotowanie dokumentacji projektowej:

Warunkiem kwalifikacji kosztów opracowania PFU, koncepcji jest ich bezpośrednie wykorzystane w projekcie (np. jako część dokumentacji przetargowej lub podstawa do opracowania projektu budowlanego).

2) Przygotowanie dokumentacji przetargowej:

Warunkiem kwalifikacji kosztów opracowania dokumentacji przetargowej w przypadku, gdy zamówienie obejmuje również inne zadania, jest ich jednoznaczne wydzielenie w kontrakcie. Organizacja i obsługa przetargów oraz wszystkie działania z tym związane stanowią koszty pośrednie.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – usługi zewnętrzne (2)

3) Działania informacyjne i promocyjne:

- ❖ Wydatki, do poniesienia których beneficjent jest zobowiązany celem wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską, wynikają z rozporządzenia nr 2021/1060 (w szczególności z załącznikiem IX - Komunikacja i Widoczność);
- ❖ Działania informacyjne i promocyjne powinny odpowiadać wielkości projektu oraz brać pod uwagę jego cel i rodzaj, tzn. uwzględniać jego potrzeby promocyjne, w tym grupy docelowe;
- ❖ Wydatki związane z działaniami informacyjno-promocyjnymi mogą być uznane za kwalifikowalne pod warunkiem ich bezpośredniego wskazania we wniosku o dofinansowanie – Załącznik 5 do wniosku o dofinansowanie. Koszty działań nie ujęte we wniosku o dofinansowanie lub w umowie o dofinansowanie nie będą uznane za kwalifikowane.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – usługi zewnętrzne (3)

4) Działania edukacyjne w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa:

- ❖ Wydatki związane z działaniami edukacyjnymi mogą być uznane za kwalifikowalne pod warunkiem ich bezpośredniego wskazania we wniosku o dofinansowanie, a następnie w umowie o dofinansowanie. Zmiana działań edukacyjnych wymaga każdorazowo zgody Instytucji Wdrażającej;
- ❖ Wydatki na działania edukacyjne mogą być ponoszone, pod warunkiem, że będą one bezpośrednio związane z realizowanym projektem, a ich bezpośredni związek zostanie w należyty sposób uzasadniony we wniosku o dofinansowanie lub w załącznikach do niego;
- ❖ W ramach działań edukacyjnych nie będą kwalifikowalne m.in.:
  - Koszty dotyczące robót budowlano-montażowych, koszty zakupu materiałów budowlanych oraz koszty dotyczące opracowania dokumentacji projektowej i przetargowej w ramach prowadzonych lub zaplanowanych prac budowlanych/remontowych;
  - Powyższe wyłączenie nie obejmuje prac związanych z budową ścieżek edukacyjnych w obiektach związanych z prowadzoną działalnością wodno-kanalizacyjną.
  - Koszty zakupu nieruchomości oraz koszty związane z zakupem nieruchomości;
  - Koszty nabycia prawa użytkowania wieczystego i/lub innych tytułów prawnych do nieruchomości oraz koszty związane z zakupem wymienionych pozycji.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – usługi zewnętrzne (4)

- 5) Dodatkowo, w przypadkach należytego uzasadnienia związku z realizowanym projektem, dopuszcza się kwalifikowanie:
- ❖ Współpraca, w tym wymiana wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje z partnerami innych państw członkowskich kandydujących lub stowarzyszonych pod warunkiem, że będzie to bezpośrednio związane z realizowanym projektem, a bezpośredni związek zostanie w należyty sposób uzasadniony we wniosku o dofinansowanie lub w załącznikach do niego.
  - ❖ Prowadzone w ramach i w związku z realizacją projektu działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu oraz działania dotyczące kwestii ochrony, promowania i przywracania zdrowych ekosystemów, zielonej infrastruktury i rozwiązań opartych na efektywnych zasobach przyrody: wydatki poniesione na dodatkowe (nie wynikające z rozstrzygnięć administracyjnych) nasadzenia drzew lub drzew i krzewów wieloletnich właściwych dla strefy klimatycznej, wydatki poniesione w związku z działaniami opartymi na przyrodzie (o charakterze półnaturalnym) mającymi na celu zagospodarowanie wody opadowej w miejscu realizacji projektu, wydatki poniesione na rzecz ochrony przyrody i bioróżnorodności w miejscu realizacji projektu.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – nadzór/zarządzanie inwestycją

Nadzór/Zarządzanie inwestycją – wybrane zasady

- 1) Wydatki związane z zapewnieniem nadzoru inwestorskiego nad prowadzonymi robotami budowlanymi mogą być uznane za kwalifikowalne zarówno w przypadku, gdy zawierany jest odrębny kontrakt na nadzór nad robotami budowlanymi, jak również, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez pracowników beneficjenta posiadających odpowiednie kwalifikacje. W przypadkach, gdy do projektu włączono zakres niekwalifikowany, koszty nadzoru w tej części pozostają również w kosztach niekwalifikowanych.
- 2) W przypadku, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez pracowników beneficjenta posiadających odpowiednie kwalifikacje, wydatki związane z wynagrodzeniami dla pracowników realizujących nadzór nad robotami budowlanymi mogą być uznane za kwalifikowalne na warunkach wskazanych w podrozdziale 3.8 Wytycznych pn. Personel projektu.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – nieruchomości (1)

Nieruchomości – wybrane zasady

- 1) Zakup nieruchomości kwalifikuje się do współfinansowania ze środków UE, jeżeli:
  - ❖ nabyta nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu i kwalifikowana wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu,
  - ❖ cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej nieruchomości, a jej wartość jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami; wartość nieruchomości powinna być określona na dzień jej zakupu zgodnie z art. 156 ust. 3 tej ustawy,
  - ❖ w przypadku, gdy jedynie część wydatku poniesionego na nabycie nieruchomości może być uznana za kwalifikowalną, wydatki mogą być uznane proporcjonalnie do udziału wydatku na nabycie nieruchomości w całkowitym wydatku na nabycie nieruchomości.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków
na lata 2021-2027 Podrozdział 3.4

Kategorie wydatków – nieruchomości (2)

2) Kwalifikowane mogą być też następujące **wydatki związane z nabyciem nieruchomości**:

- ❖ wydatki poniesione w związku ze sporządzeniem dokumentacji geodezyjno-kartograficznej, wynagrodzenie rzeczoznawcy (np. wydatek związany ze sporządzeniem operatu szacunkowego) oraz opłaty notarialne,
- ❖ w przypadku, gdy jedynie część wydatku poniesionego na nabycie nieruchomości może być uznana za kwalifikowalną, wydatki mogą być uznane proporcjonalnie do udziału wydatku na nabycie nieruchomości w całkowitym wydatku na nabycie nieruchomości (np. opłaty notarialne), z wyjątkiem wydatków, których poniesienie było wyłącznie rezultatem wypełnienia wymogów dotyczących realizacji programu (np. wydatki związane z wykonaniem operatu szacunkowego w przypadku, gdy w innych okolicznościach nie byłoby wymagane),
- ❖ wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy podczas realizacji projektu, w tym praw do terenu na potrzeby zaplecza budowy, czy tymczasowego posadowienia urządzeń pod warunkiem, że nie są wnoszone na rzecz beneficjenta lub jego jednostki organizacyjnej.

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności
wydatków na lata 2021-2027 Podrozdział 3.4

Kategorie wydatków – nieruchomości (3)

3) Nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości:

- ❖ nabycie prawa do użytkowania wieczystego – wydatki poniesione na pierwszą opłatę za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste oraz opłaty roczne wnoszone przez okres użytkowania wieczystego w okresie kwalifikowania wydatków dla danego projektu – nabycie pierwotne – lub wydatek poniesiony na nabycie prawa użytkowania wieczystego na rynku wtórnym,
- ❖ wydatki poniesione na nabycie ograniczonych praw rzeczowych do nieruchomości (użytkowanie, służebności gruntowe, służebności przesyłu),
- ❖ wydatki poniesione na nabycie tytułów prawnych o charakterze obligacyjnym (np. najem, dzierżawa),
- ❖ wydatki poniesione na opłaty z tytułu oddania nieruchomości w trwały zarząd.

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności
wydatków na lata 2021-2027 Podrozdział 3.4

Kategorie wydatków – nieruchomości (4)

UWAGA: **Kategoria podlega limitom.**

Maksymalna kwota wydatków poniesionych łącznie na: nabycie nieruchomości, odszkodowanie za przejęcie nieruchomości, obowiązkowy wykup nieruchomości oraz obowiązkowe odszkodowania wynikające z ustanowionego obszaru użytkowania zgodnie z art. 135 i art. 136 ustawy prawo ochrony środowiska, nabycie prawa użytkowania wieczystego, wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego, nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości i innych wydatków wymaganych przepisami prawa krajowego,

nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu w przypadku gruntów oraz 15% w przypadku terenów przemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki.

UWAGA: **Warunkiem kwalifikacji jest obowiązkowe wskazane we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.**

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności
wydatków na lata 2021-2027 Podrozdział 3.4

Kategorie wydatków – personel projektu (1)

Personel projektu – wybrane zasady

Co do zasady koszty personelu należą do kosztów pośrednich i są rozliczane w kwocie ryczałtowej.

- 1) Koszty personelu, których nie można przypisać bezpośrednio do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu, są kosztami pośrednimi i mieszczą się w ryczałcie.
- 2) Kwalifikowanie kosztów personelu jest możliwe jedynie w przypadku realizacji działań „siłami własnymi” np. opracowanie dokumentacji, prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych czy edukacyjnych, sprawowanie nadzoru inwestorskiego nad robotami lub wykonywanie robót budowlanych (objętych Załącznikiem nr 11 do Regulaminu wyboru projektów - Katalog kosztów bezpośrednich).

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności
wydatków na lata 2021-2027 Podrozdział 3.8

Kategorie wydatków – personel projektu (2)

- 3) W przypadku powyższych działań należy stosować zapisy rozdz. 3.8 Wytycznych. Dodatkowo, obowiązują następujące zasady:
- ❖ Jedynym dopuszczalnym sposobem rozliczania kosztów pracy własnych pracowników beneficjenta przy realizacji wymienionych wyżej elementów przedsięwzięcia „siłami własnymi” jest rozliczanie za pomocą kart czasu pracy;
  - ❖ W powyższym przypadku w opisie stanowiska lub w zakresie obowiązków powinien zostać wskazany zakres zadań pracownika związany z projektem (bez konieczności wskazywania informacji na temat proporcji, w jakiej pracownik poświęca swój czas na działania związane z realizacją przedsięwzięcia w odniesieniu do pozostałych zadań);
  - ❖ Wydatki poniesione na dodatkowe wynagrodzenie roczne (np. na tzw. trzynastą pensję), wydatki poniesione na nagrody, dodatki do wynagrodzenia i premie, a także koszty związane z urlopem pracowników, nie mogą być uznane za kwalifikowalne.

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności wydatków na lata
2021-2027 Podrozdział 3.8 oraz Załącznik 8 do Regulaminu
– Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – wartości niematerialne i prawne (1)

Wartości niematerialne i prawne – wybrane zasady

- 1) Wartości niematerialne i prawne należy rozumieć zgodnie z definicją wynikającą z ustawy o rachunkowości, tj. należą do nich nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki.

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – wartości niematerialne i prawne (2)

- 2) Zaliczamy do nich w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how.
- 3) W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o rachunkowości.
- 4) Koszty pozyskania wartości niematerialnych i prawnych w formie amortyzacji, leasingu lub w inny sposób **wymagają uzasadnienia konieczności pozyskania tych środków we Wniosku o dofinansowanie.**

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu
Dodatkowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Kategorie wydatków – podatek od towarów i usług (VAT)

Podatek od towarów i usług (VAT) jest wydatkiem niekwalifikowalnym w działaniu FENX.01.03, niezależnie od wartości projektu.

Szczegółowy Opis Priorytetów dla działania
FENX.01.03

Kategorie wydatków - amortyzacja

Amortyzacja i leasing środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – wybrane zasady

Koszty amortyzacji mogą być uznane za kwalifikowalne na warunkach określonych w art. 67 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, tj. gdy spełnione są następujące warunki:

- ❖ kwota wydatków jest należycie uzasadniona dokumentami potwierdzającymi o wartości dowodowej równoważnej fakturom obejmującym koszty kwalifikowane,
- ❖ koszty odnoszą się wyłącznie do okresu realizacji projektu wskazanego w umowie o dofinansowanie,
- ❖ dotacje publiczne nie zostały wykorzystane w celu nabycia amortyzowanych aktywów.

Wytyczne dotyczą ce kwalifikowalności
wydatków na lata 2021-2027 Podrozdział 3.7

Kategorie wydatków – podatki i opłaty (1)

Podatki i opłaty – wybrane zasady

- 1) Koszty ponoszone za usunięcie drzew lub krzewów mogą być kwalifikowane, jeżeli zostały poniesione zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, tj.:
  - ❖ Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek posiadacza nieruchomości za zgodą właściciela tej nieruchomości;
  - ❖ Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków;
  - ❖ Posiadacz nieruchomości ponosi opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu. Opłaty nalicza się w zezwoleniu na usunięcie drzewa lub krzewu i pobierane przez organ właściwy do wydania tego zezwolenia.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu

Kategorie wydatków – podatki i opłaty (2)

- 2) Koszty ponoszone na opłaty za zajęcie pasa drogowego mogą być kwalifikowane, jeżeli zostały poniesione zgodnie z ustawą o drogach publicznych, oraz jeżeli zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez beneficjenta;
- 3) Opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym nie będą kwalifikowane, o ile należą do kosztów operacyjnych, tj. ponoszonych po przekazaniu inwestycji do użytkowania.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na
lata 2021-2027

Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu

Kategorie wydatków – wkład niepieniężny (1)

Wkład niepieniężny – wybrane zasady

Polega na wniesieniu: nieruchomości, dokumentacji technicznych, urządzeń, materiałów, surowców, wartości niematerialnych, prawnych, ekspertyz.

- ❖ Wartość wkładu niepieniężnego powinna być należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom lub innymi dokumentami (operat szacunkowy).
- ❖ Wkład niepieniężny nie był uprzednio współfinansowany ze środków UE.,
- ❖ Wydatki poniesione na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowane.

UWAGA: **Kategoria podlegająca limitom**

Kwota wkładu niepieniężnego w momencie końcowego rozliczenia projektu nie przekracza kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wkładu niepieniężnego.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków
na lata 2021-2027 Podrozdział 3.3

Kategorie wydatków – wkład niepieniężny (2)

Nie wskazano tej kategorii w Katalogu kategorii CST2021 oraz w Umowie o dofinansowanie w Załączniku 7-4 pn. Opis projektu.

W celu umożliwienia zweryfikowania, czy limit nie jest przekroczony zalecamy, aby tego typu wydatki uwzględniać w opisach poszczególnych zadań (np. nieruchomości – w kategorii nieruchomości, urządzenia/maszyny – w kategorii środki trwałe, dokumentacja projektowa - w kategorii usługi zewnętrzne) wraz z uwzględnieniem kwoty przypadającej na wkład niepieniężny tak, żeby możliwe było określenie łącznej wartości wkładu niepieniężnego i porównanie z kwotą wyliczonego limitu.

Wniosek o dofinansowanie – Sekcja D, pole „Opis i uzasadnienie zadania”,

Umowa o dofinansowanie – Załącznik 7-4 „Opis projektu” punkt C.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków
na lata 2021-2027 Podrozdział 3.3

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dziękujemy za uwagę.

Zapraszamy na stronę:

www.gov.pl/web/nfosigw/fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-i-srodowisko

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ